

2199

2

2

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Oskar Andersson, Berg,
Hälsjö församling är född i Hälsjö församling,
Kivring församling d. 26 sept. 1865. Flyttade
till Berg, Hälsjö församling d. 14 mars 1915.

Register:

Bengt: Traratorp.	1.
Den snåle triden och hans dräng.	2.
"Di som vill följa, vi följ."	3.
Drängen, som fick dåligt med mat.	4.
Grödsmsell: ugglor.	5.
Hickan och kalvöggen.	6.
Förebud: möta käring, kaul.	7.
Gammelsnäcköringens son.	8.
Julnatten, djuren tala.	9.
Mässe i Gränsen.	10.
Mässe i Säger - red på älgen	11.
" " " slogs med hellesteklumpar.	12.
Nedan - gräslissättning	13.
Nedan - ryg.	14.
Offer.	15.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVRegister: (forts).

Ordslöv och talen.

16.

Orn med man.

17.

Prästen och drängen.

18.

Pyffel och dammjär gubben.

19.

Rösten.

20.

Skomakaren, läppjken och den snile kärningen.

21.

Skyddsmedel: stul.

22.

Inskan.

23.

Trullkärningens liktåg.

24.

Väderleks spådom: Bubbler på rullnet.

25.

" : fiskmåsar.

26.

2199 2199

1. 55

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Bengt: Torstorp

Om Bengt: Torstorp berättas
det, att han en gång slagit illjäl en
västgöte och sen rest in till i milan.
När sen milan var utskolad kullade
drängen till och slående bland stenen

Den snåle bonden och hans dräng LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Det var en gång en bonde, som var en snål bonde och hans dräng.
 Enkel snål. Då fick han en ny dräng, och
 då kom han inne i köket och åt frukost, tyckte
 bonde, då han slutat: "Nu är det så gott vi äter
 middag nu vi håller ju, så får vi arbeta i
 fred sen. Åh nu drängen med honom och så åt
 han middag. Då delade han gjord villu brinn,
 att han skulle äta köllsmat också, när
 han ändå var i fulla. Det hade drängen inget
 emot, men då han åt det fridigt och bonde
 tänkte han skulle ut och arbeta så sa
 drängen: "När jag har ätit middag,
 då går jag och lägger mej", och därvid
 blev det.

"Di som vill
följa, så följ"

För en gång en präst, som hade en
dräng, som inte ville åta årtor, utan när
han skulle åta det rände han skeden "stups"
och sa: "Di som vill följa, så följ." Då
blev drängen gift och fick det jämt. Då
gick han till prästen och bad att han skulle
gå till årtor. Men då prästen skulle
gå i årtorna rände han skeden "stups"
och sa: "Di som vill följa så följ".

21992199

4. 8.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Det var en gång en döring, som hantade
 på en ställe, där det var alligt med maten.
 Så en kväll när de sut och åt sa drängen:
 " Gud ske lov, om här jag får min syn
 igen. I går såg jag inte smörret på
 brötet och nu ser jag korra genom
 ostskivorna.

Drängen,
 som fick den
 iakttagelsen.

2199 2199

5. 99.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Dödmusel

Vi en uggle skriker utanför
en ställe, anser den bebida, att en
person där snart ska dö.

Dödmusel

Uggle

2199 2199

6. 10 10.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVFlickan och
kalvrögonen.

I en gård hade dom en flicka
som inte var riktigt som hon skulle. Så
skulle det komma friare till gården
och modern förmånade henne och lärde
hennes att slå ned ögonen och se bygg ut.
"Men när emellanåt, kom du ju
berömt en öga på honom, tyckte modern.
När, då friaren kom, så dottern och
gjorde iordning inmanmätet efter
inbetalade slaktat. Hon kom ihåg
moderns råd och kände för det
mesta i gylret men så som
det var tog hon en kalvröga och
kände till friaren.

2199 2199

7 11 11

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Om den förste man möter Förebud:
är en käring, ska' det gå illa för en. möta käring,
möta man däremot en karl, ska' det karl.
gå bra.

Gommersnåskärningens son

Om en son till Gommersnåskärningen
berättas det att han inga kinder hade. Han åt
med gommarna, som var så hårda att han
kunde bita av en spik med dem.

Gommersnås-
kärningens son.

Om hans födelse finnes följande sägen:
Hans mor fick frillingar men sätter så till henne
att den ene skulle hon kasta in i regnen och
värma upp och den andre skulle hon behålla.

En son, som fick leva säges ha haft två rustalfjär
energrädda i skogen. Han kallade dem "Björn" och
"Gomotta" och i dem samlade han mer vildskapsdjur,
som han kom över. När så folk frågade honom, om
han så till några djur, som kommit bort, brukade
han svara: "Antingen är dem vil
i Björn d. i Gomotta."

2199

2199 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

9.

13.

13

Julnatten

Djurens tale.

En bonde, som en julnatt
hade gått ut i lagårn för att höra
djuren tala, fick höra kora säga:
"Får ska' det bli gott, kommar har lämnat
så mycket skrä i kalmern." Får kan
höra detta dog han och tröstade om att
kalmern man alla komma dog av skrä

2199

2199

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV10/14.
14Mässe i Gränsen och BrännvinetMässe i
gränsen

Mässe i Laga hade en son, som också
hette mässe, bröt vid en ställe som hette
gränsen. På denna gång höll på att
ruska äter, stödde han Brännvinsflaskan
på några färmars arstid och så blev
spår: "Nå du om kommer dämarte",
Mässe, så får du dig en riktig sup. Men
när det så dröjde om lite för länge, gick
Mässe fram och flyttade flaskan lite
närmare.

Vid en hufvulle begrundade han en
mofat braktik. På han en gång hade en
fat sur gäst, stödde han fram Brännvins-
flaskan på bordet bredvid gästet och så

2199.

2199

15

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

15

'Om du nu äter upp gröten, mässe, så
ska' du få en bra sup - Men när så
gröten nu slut, stände mässe in
flaskan igen och sa: "Nu vara ju
då att bra, mässe."

2199 2199

11. 16.
16LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVNär Mäse i Söga red på ÄlgenMäse i
Söga

En gång träffade Mäse i Söga Glan
 på en stor älgbjör, som vunnade mest
 land. Han kastade sig upp på älgens
 rygg och då den kommit nära land
 drog han upp sin kniv och skar av
 älgens peltade. Men som han gjorde
 det lite för tidigt höll både älg och
 mäse på en drunkare

2199 2 199

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV17
-12. 17När Misse i Söga slogs med hellsteklampaMisse i
Söga

Misse, som var en stor slagskampare
blev en gång överfallen av några hellsteklam-
por och illa slagen. Till sist døde han
honom. När död länade de honom.

För att försvär sig om att han var död
vickade de dock tummen på honom. Han
låg dock stilla och höll andan, tills de
gett sig iväg.

De hellsteklampor gällt reste sig Misse
genom en gräv hem till Söga (hög i Rönne)
Där fick han stå på ett gammalt benman
och slog det fullt med spikar. Sen låg han sig i
framt och överföll en hellsteklampa, då de
sör förbi och kunde på en så små länkas.

2199

2199

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

13.

18

18.

Nedan.

Patissiering.

Patetis ski' sätas i nedan,
annars växer den oron jord.

2199

2199

14.

19.

19

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Kolred ska' jällas i nedan
men byggnadsverket i ny.

Nedan.
ny.

21992199

15. 20.

20

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Offer

Offer

Före brödde de dea notu i Dammisjön.
För än på bättre fiskelycka by Amers
nissin med sej en korsten brännvin
och gav dammisjögubben.

Ordstäv och talesätt.

Ordstäv och
talesätt

1. Flygges krake ska någe rike,
sittenes får inte.
2. Ingen räddes här, sa' bunn, när han
sprang för haren.
3. Släkten är värst sa' rären om de röe
brunn.
4. Det låter sn' bunn, när han trampar i
kelavert.
5. I sa', i ra', sa' bunn, när han körde
vall e br.
6. Det var det siste som går, sa' Juvon, när
en stub döra.
7. Det ger sig i ändan sn' repstagan.
8. Dorn är mura, sn' rären om rimbära.

9. Mej me, sn' harenunge.
10. Den som bara låge sn' den lute, sattu
på sängkanten.
11. Det tar sig, sn' pojken, om skildet.
12. Det ske' om snitt på auking, sn' skäddem,
slag kåringa med alua.
13. Att bli aukid när rå, sa' kåringa
när hon bakte pannkakor och di ble rå
allihops
14. Det var när ögat, sa' bunn, när hon
spärke kåringa i aslet.
15. Ha inte om vatt emellan, då ha kåringa
slage djäl työm.
16. Lög en svälte när en har och svälte när
en inte har, då för en svälte jämt

17. Det här (om regnet) gör gott på min
stela rygg och grannas torra hö.
18. Det är bra, som det är, så' han, som hade
eld i köret, för det bär' lyser och värmer.
19. Ingdonen råsar, så' käringa, när
en ramle i kull på halmskåret.
20. Det var hemskt, så' Rydingen, när
anngga trampar'n.
21. Hur, så' Kasper, när han jik se
en enkelt fruntimmer.
22. Det är långt härifrån och dit bort, så'
kärings, tiller på snäven.
23. Jag undrar, så' flunden, om gäddan är fisk.
24. När Erik ger ar, ger Olof kaka.
25. Om Annas brakar, så' slaskar jult, men
slaskar Annas, brakar jult

26. Aprilen är så gott som förgått.
27. Maj månad vil och kurr, pyller
bondens lada ut.
28. När stubben får kurr amurs-masseuall
här det många kurr vinteruall.

2199

2199

17.

25

25

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVOrnn med man.

Ornn m. man

Vid Håradstorp såg en gång
måga stutare en sth om med man,
som ringla sig med i än och förtum.

2199

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

18.

26

26

Prästen och drängenPrästen och
drängen.

Det var en gång en dräng, som skulle
vara präst över en sjö. Men drängen
vade i jiväg bonat hål i åkbittonen och då
dom gav sig i väg, kom dom överens om
att prästen skulle ösa och drängen ro.

Då dom kommit ut på sjön, tröjde ålsam
rima, så prästen fick ösa för brännande
hvet, för att den inte skulle sjunka. När
dom så kommit fram och prästen grät
i band skulle drängen ro tillbaka igen.

Då undrade prästen: "Hur i all världen
sker' du om en annan bonus klara dej,
då vi haft fullt gån båda?" - "Å, då
vara jag välle dit puggen," svarade
drängen.

2199

2199

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

17.

27
27Pyffel och dammsjögubben

Pyffel

Pyffel var en gång i Dammsjön och me-
lade. När som det nu fick han då på
anden sidan, på brytet i Gräsvikslagen,
och en annan gubbe, som också melade.
Båda gick upp på samma gång, men
den anden stoppade sina i min. På
de melade en stund, dock den anden mer
i sjön, men då blev Pyffel rädd och
gick hemåt.

2199

2199

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV- 20. 24.
28

När Oskar Andersson var stutare i

Råsten.

Doverstorp, hände det sig en kväll, att
han varit ute och kikat sin en tur, som
skulle kalva. Då han sen kommit in
och låg vakten, hörde han såd som
det var att det ropa' från lagårn:

"Oskar kom ut, kona ha kalve." Han
trodde, att det var barm och spelang ut.
Kona hade också kalvat men ingen
människa stod där att upp täcka vare sig
i lagårn eller utanför och barm hade
aldrig varit ute på natten.

2199

2199

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

21.299

På en bondställe; Röringe var det en Skomakaren
gång en skomakare och hans lärpojke, som lärpojken o.
hills och gjorde skor. Då de så satt och åt udd, den måle kår-
syckte kåringa, som var snål, så lärpojken åt ringen.
för mycket smör och så därför: "Ja te skoa,
pojke." - "Det jag bort det ska' du ja," sa'
skomakaren, som brast här te en par stolar,
om han, så kåringa skulle säga: "kte skoa,
pojke," ville äta smör med skoa. Det gjorde
pojken och kåringa som bradde, så skom-
makaren brast pojken skyle, så då:
"Ja, du ä han så ä en räd"

2199

2199

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

22.

30.
30Skryddsmedel

Oskar Anderssons far li' stål
på kråken, när han köpt en gris och
nådde in'ut i svinkuset.

Skryddsmedel:

stål.

2199 2199

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV23. 31.
31Inskare.

Vid Högtryp / en tryp under Hånds-
tryp / hade den Jörk snolare i lagårn och
den fick mjölke. Ormannen var räst
karna och låg och ringlade överallt i
och omkring lagårn.

Inskare

När morfar en gång var ute och
körde en natt till Hushy Fjöl, mötte
han vid midnattstiden ett liktåg. Han
såg tydligt 4 karlar, klädda i svarta
kläder, höga hattar och vita handskar,
som kom och bar en likkista. Samt han
tyckte det var lite ruskigt. Trog han in
på en ställe i närheten och låg där
över natten, men han så inget på
kvällen. Innan han födderifrån den
där på, talade han om vid han såg och
fick då höra, att det där i trakten bodde
en karing, som beskyldes att vara troll-
kunnig och stå i förbind med den onde
och att hon just hade dött. Det troddes, att
det var när de hämta henne, som morfar såg.

Folkbåringens
likstyg.

2199 2199

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

85.

37
33

När det blir bubbler på mittet,
då det regnar, ska det bli långvarigt regn.

Väderlekesspådom
bubblor på mittet

21992/99

24.34

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När fiskmässan flyger över
land, ska det bli regnigt.

Vänderlekspi-
dom. Fiskemässan